

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ,

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΟΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

ΟΣΟΙ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ κατοικούντων Ἑβραίων ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, πολλὰ καὶ ἀνείκαστα ὑπέμειναν παθήματα ὑπὸ τῶν μὴ πιστευσάντων ὁμογενῶν αὐτῶν. « Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ, ἔγραφε » πρὸς αὐτοὺς ὁ θεῖος Παῦλος, τὰς πρότερον » ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες, πολλὴν ἀθλήσιν ὑπεμείνατε παθημάτων ». Μεταξὺ δὲ τῶν ἀλλων κακοποιήσεων καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἀρπάσαντες οἱ ἄπιστοι, κατέστησαν αὐτοὺς πένητας. « Καὶ γὰρ, λέγει ὁ » αὐτὸς Παῦλος, τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε ». Ἐκ τούτου καὶ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ μαθηταί, καὶ οἱ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἔστελλον βοηθήματα πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἰουδαίαν πτωχοὺς. Ἐφρόντιζε δὲ περὶ τῶν τοιούτων πτωχῶν ἐξόχως ὁ Παῦλος, παραγγελίαν

(ΠΡΑΞ. ΑΠΟΣΤ. ΤΟΜ. Β΄.)

λαβὼν περὶ τούτου ὑπὸ τῶν ἀποστόλων Ἰακώβου καὶ Πέτρου καὶ Ἰωάννου· διὸ ἔγραφε ^{Γαλ. 2. 9. 10.} περὶ ταύτης τῆς ἐλεημοσύνης καὶ πρὸς τοὺς Κορινθίους· καὶ διὰ μὲν τῆς πρώτης πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῆς αὐτοῦ διέταξε τὸν τρόπον τῆς συνάξεως τῆς πρὸς τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις πτωχοὺς πεμφθησομένης ἐλεημοσύνης. « Περὶ δὲ τῆς λογίας, εἶπε, τῆς εἰς ^{1. Κορ. 16. 1, 2.} τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅτι ἂν εὐδοῶται, ἵνα μὴ, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται ». Διὰ δὲ τῆς δευτέρας πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἐδίδαξε τοὺς καιόνας τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ ἐφάνέρωσε, ποίους μισθοὺς λαμβάνουσιν οἱ ἐλεήμονες· τοῦτο δὲ περιέχει τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν τῆς ἐπιστολῆς μέρος· ὅθεν ὅστις προσεκτικῶς

ἀκούσει τὴν τούτου ἑρμηνείαν, ἐκεῖνος μετὰ ἀκριβείας μαθήσεται, ποία ἐστὶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν εὐπροσδέκτος ἐλεημοσύνη.

2. Κορ. 9,
6.

Ἀδελφοί, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.

Τοῦ σπόρου καὶ τῆς ἐλεημοσύνης τὰ ιδιώματα πολλὴν ἔχουσι τὴν ὁμοιότητα· καθὼς σπείρεις τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν, οὕτω βάλλεις ἔλεος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πτωχοῦ· καὶ καθὼς σπείρεις κόκκον ἕνα, καὶ θερίζεις πολλοὺς, οὕτως ἐν δεινάριον δίδως εἰς τὸν πτωχόν, καὶ λαμβάνεις ἑκατόν· ὁ σπόρος, εἰ μείνη ἄσπαρτος, οὐδένα φέρει καρπὸν, εἰ δὲ σπαρθῆ εἰς τὴν γῆν, ποιεῖ καρπὸν πολυπλάσιον· ὁ πλοῦτος, εἰ μείνη ἀμετάδοτος, γίνεται ἄκαρπος, εἰ δὲ μεταδοθῆ τοῖς πτωχοῖς, καρποφορεῖ καρπὸν ἀπειροπλάσιον· διότι δίδομεν τῷ πτωχῷ χαλκόν, καὶ λαμβάνομεν βασιλείαν οὐρανῶν. Ἐπειδὴ οὖν τόσην ὁμοιότητα ἔχουσι τοῦ σπόρου καὶ τῆς ἐλεημοσύνης τὰ ιδιώματα, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος ἀπόστολος, ἵνα πέσῃ πάντα πρὸς πλουσιοπάροχον ἐλεημοσύνην, ἐλάλησε μεταφορικῶς, εἰπὼν « Ὁ σπείρων », ἀντὶ τοῦ, ὁ ἐλεῶν· καὶ τὸ μὲν « Φειδομένως » σημαίνει τὸ ὀλίγον· τὸ δὲ « Ἐπ' εὐλογίαις », τὸ πολὺ· ὅστις, λέγει, σπείρει ὀλίγον, θερίζει ὀλίγον· ὅστις δὲ σπείρει πολὺ, ἐκεῖνος θερίζει πολὺ, ἤγουν, ὅστις ἐλεεῖ ὀλίγον, λαμβάνει μισθὸν ὀλίγον· ὅστις δὲ ἐλεεῖ πλουσιοπαρόχως, ἐκεῖνος λαμβάνει πλουσιοπάροχον

μισθαποδοσίαν. Ἴνα δὲ μηδεὶς νομίσῃ, ὅτι ὁ θεὸς ἐπιβλέπει εἰς μόνην τὴν ποσότητα τῆς ἐλεημοσύνης, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν διάθεσιν τοῦ ἐλεοῦντος, διορίζει τοὺς κανόνας τῆς ἐλεημοσύνης· τῆς εἰς τὸν θεὸν εὐπροσδέκτου, λέγων.

Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ² καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός.

Οἱ ὀλιγόπιστοι καὶ οἱ φιλάργυροι λυποῦνται, ὅταν ἐλεῶσι τοὺς πτωχοὺς· οἱ μὲν ὀλιγόπιστοι, ἐπειδὴ φοβοῦνται μὴ καταστήσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πτωχείας· οἱ δὲ φιλάργυροι, ἐπειδὴ βλέπουσιν, ὅτι διὰ τῆς δόσεως ἐλαττοῦται τὸ ἠγαπημένον αὐτοῖς ἀργύριον· οἱ αἰσχυνητοὶ δὲ καὶ οἱ δοῦλοι ἐξ ἀνάγκης ἐλεοῦσιν· οἱ μὲν αἰσχυνητοὶ, ἐντρεπόμενοι τοὺς ζητοῦντας τὴν ἐλεημοσύνην, καὶ ὑπὸ τῆς ἐντροπῆς ἀναγκαζόμενοι· οἱ δὲ δοῦλοι, ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν κυρίων αὐτῶν βιαζόμενοι. Βλέπε δὲ, ποίους κανόνας διορίζει περὶ τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ περὶ τῆς διδομένης ποσότητος· μὴ ἐλεῆς, λέγει, λυπούμενος, ἢ ἀναγκαζόμενος, ἀλλὰ δὸς, ὅσον προαιρεῖται ἡ καρδία σου· διότι ἐκεῖνον τὸν ἐλεήμονα ἀγαπᾷ ὁ θεός, ὅστις μετὰ εὐθυμίας καὶ χαρᾶς δίδωσι τὴν ἐλεημοσύνην.

Δυνατὸς δὲ ὁ θεός πᾶσαν χάριν² περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

Ἴδου τὰ ὑπὲρ τῆς ἐλεημοσύνης ἀνταποδόματα τοῦ θεοῦ πᾶσα χάρις, ἤγουν πᾶν χάρισμα θεῖον, καὶ σωματικὸν καὶ πνευματικόν· καὶ σωματικὸν μὲν ἐστὶν ἡ αὐτάρκεια· πνευματικὸν δὲ, τὸ περισσευμα καὶ ὁ πολυπλασιασμός τῶν καλῶν ἔργων. Μὴ διαστάζετε, λέγει, ὧ ἐλεήμονες, ὅσοι πλουσίως ἐλεεῖτε τοὺς πτωχοὺς, μηδὲ φοβῆσθε πτωχεῖαν· διότι ὁ θεὸς παντοδύναμος ὢν, δύναται δοῦναι εἰς ὑμᾶς πάντα τὰ χαρίσματα ἐκ περισσοῦ· ἵνα ἔχοντες « Ἐν παντὶ », ἤγουν, εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν καὶ περίστασιν, πάντοτε πάντα, ὅσα εἰσὶν ἀρκετὰ πρὸς τὰς χρείας ὑμῶν, πολυπλασιάζετε· πάσας τὰς ἀρετὰς ὑμῶν. Ἐκ τούτων δὲ τῶν ἀποστολικῶν λόγων· » Ἴνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς ἕκαστον ἔργον ἀγαθόν· φανερόν ἐστιν, ὅτι ὁ θεὸς διὰ τοῦτο δίδωσιν ἡμῖν ἐκ περισσοῦ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ, ἵνα δι' αὐτῶν πολυπλασιάζωμεν τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα· ὅσον οὖν περισσότερα ἀγαθὰ ἔχετε, τόσον περισσότερον χρεωσθεῖς ποιῆσαι καὶ ἔργα ἀγαθὰ περισσότερα· ἐπιβεβαιῶ δὲ τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ θεὸς ἀπόστολος διὰ τῆς θείας γραφῆς, λέγων·

^{2. Κορ. 9.} Καθὼς γέγραπται· ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

^{καλ. 111.} Ὁ λόγος οὗτος ἐγράφη ἐν τοῖς τοῦ προφητὰνακτος Δαβὶδ ψαλμοῖς· καὶ τὸ μὲν « Ἐσκόρπισε », σημαίνει τὸ μετέδωκε πλουσιοπαρόχως εἰς πολλοὺς· δικαιοσύνην δὲ ὁ ψαλμωδὸς ὠνόμασε τὴν ἀρετὴν, ἢ καὶ αὐ-

τὴν τὴν ἐλεημοσύνην· καθότι δικαιοσύνην ποιεῖ, ὅστις ἔχων μεταδίδωσι τῷ μὴ ἔχοντι· οὐκ ἐκλείπει δὲ ἡ ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ μένει καὶ εἰς τὸν παρόντα καὶ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα· εἰς μὲν τὸν παρόντα, διὰ τῆς ἀλληλοδιαδόχου φήμης καὶ τῆς ἐγγράφου ἱστορίας· καθὼς μένει ἕως τῆς σήμερον ἡ πανένδοξος φήμη τῆς φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τῶν πολλῶν ἐλεημοσυνῶν τοῦ Κορνηλίου, καὶ τοῦ πρὸς τὰς χήρας ἐλέους τῆς Ταθιθά· εἰς δὲ τὸν μέλλοντα αἰῶνα· μένει, ἐπειδὴ οἱ ἐλεήμονες ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως τίθενται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἀκούουσι τὴν μακαρίζουσαν αὐτοὺς φωνήν, καὶ κληρονόμοι γίνονται τῆς αἰωνίου δόξης τοῦ θεοῦ. Τὰ δὲ ἐξῆς ἀποστολικά λόγια εὐχետικά καὶ παραινετικά εἰσιν.

Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ ^{2. Κορ. 9.} σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρωσιν χορηγήσαι, καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν.

Καθὼς ἐξ ἀρχῆς μεταφορικῶς ἐλάλησεν ὁ ἀπόστολος περὶ ἐλεημοσύνης, οὕτω διὰ μεταφορᾶς ἐξέθετο καὶ τὰ τελευταῖα περὶ ἐλεημοσύνης λόγια, ἤγουν τὴν πρὸς ἐλεήμονας εὐχὴν. Καὶ τὸ μὲν σπέρμα καὶ ὁ σπόρος σημαίνουσι τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ διδόμενα ἡμῖν ἀγαθὰ, τὸ χρυσίον, τὸ ἀργύριον, τὰ ἐνδύματα, τὰς τροφὰς, καὶ ὅσα ἄλλα δίδομεν εἰς τοὺς πτωχοὺς· ὁ δὲ σπείρων σημαίνει τὸν ἐλεοῦντα· τὰ δὲ γεννήματα τῆς

4 Ἑρμηνεία εἰς τὴν Β'. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου.

δικαιοσύνης, τοὺς καρποὺς, ἤγουν τὴν ὠφέλειαν, τὴν προξενουμένην ὑπὸ τῆς ἐλεημοσύνης. Διὰ τούτων δὲ τῶν μεταφορικῶν λόγων εὔχεται ὁ θεόληπτος Παῦλος ἐπ' ὀνόματι τῶν Κορινθίων καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐλεήμονας, λέγων «ὁ θεὸς ὁ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι», τουτέστιν, ὁ θεός, ὅστις δίδωσι τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐλεήμονα, αὐτὸς δώσει εἰς ὑμᾶς. «Καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν» ἤγουν, πάντα τὰ πρὸς τροφήν ἐπιτήδεια, καὶ πληθύνει τὰ ἀγαθὰ ὑμῶν, καὶ αὐξήσονται τὰς τῆς ἐλεημοσύνης ὑμῶν ἐνθέους καρποφορίας.

2. Κορ. 9.
11.

Ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ

Ὅστις οὐδὲ περιεργάζεται, οὐδὲ ζυγостаτεῖ διὰ κοσμικῶν διαλογισμῶν τὴν ποσότητα τῆς διδομένης ἐλεημοσύνης, ἀλλὰ μετὰ πνευματικῆς ἀπλότητος δίδωσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ ἔλεος, ἐκεῖνος ἐλεεῖ πλουσιοπαρόχως ταύτην δὲ τὴν ἀπλότητα, ὡς ἀναγκαίαν διὰ τὴν πλουσίαν μετάδοσιν τῆς ἐλεημοσύνης παρήγγειλεν ὁ Παῦλος καὶ διὰ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς αὐτοῦ λέγων· «Ὁ μεταδιδὸς ἐν ἀπλότητι». Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς παρεκάλει τοὺς Κορινθίους, ἵνα πλουσιοπαρόχως ἐλεήσωσι τοὺς ἐν Ἱερο-

Ρωμ. 12.
8.

σολύμοις πτωχοὺς, γράφων πρὸς αὐτοὺς, «Ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις 2. Κορ. 9. 6. » καὶ θερίσει· διὰ τοῦτο καὶ εὔχεται, ἵνα «Ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι» ἤγουν, ἵνα κατὰ πάντα, καὶ κατὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς, καὶ κατὰ τὰ ἀγαθὰ τοῦ σώματος πλούσιοι γενόμενοι, ἐλεήσωσι μετὰ πάσης ἀπλότητος, τουτέστι, μετὰ πάσης δαφιλείας καὶ πλουσιότητος. Αὐτὴ δὲ, λέγει, ἡ πλουσία ἐλεημοσύνη ὑμῶν γίνεται αἴτιος, ἵνα καὶ ἡμεῖς εὐχαριστήσωμεν τῷ θεῷ. «Ἦτις » κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ». Ἀλλὰ πῶς τοῦτο ἐγένετο; Βλέπων ὁ Παῦλος, ὁ τῆς ἐλεημοσύνης προτροπεύς, τοὺς πτωχοὺς διὰ τῆς ἐλεημοσύνης παρηγορούμενους, ἔτι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς Κορινθίους ὑπακούοντας εἰς τὴν εὐαγγελικὴν παραγγελίαν αὐτοῦ, καὶ προθύμους καὶ εἰς αὐτὸ τὸ τῆς ἀρετῆς κατόρθωμα, προσέφερον ὑπὲρ τούτου τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐχαριστίαν. «Ὅτι ἡ διακονία, λέγει, τῆς λειτουργίας 2. Κορ. 9. 12, 13. » ταύτας οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα » τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περὶ ρισσεύοντα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ » τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ » Χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι τῆς κοινωνίας » εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας ».